

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

Propositio facta coram anglicis euntibus ad concilium pisis

[urn:nbn:de:bsz:31-300759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300759)

Et dicamus p prima cōsideratione iux-
ta p̄mam cām in verbo notatam.

Prima cōsideratio

Cōgregatio filioꝝ israel et iuda piter q̄
ritur ab eccia. quē admodū materia querit
formam. et imp̄fectū p̄fectiōem. et mlr̄ vix
sive sponsa sponsum. Tractat diuin⁹ Dy
onisi⁹ et post eū Boe. et Aug⁹. quib⁹ ex
periciā suffragat q̄ res q̄libet nō min⁹ di
ligant appetit cōgregatiōem suū p̄ius q̄
p̄riā entitatem. nimirū q̄ ens et vnū con
uertitur. Hinc est ille dolor illa cōcussio il
le vehemens horroz in corpore vero dū mē
brat⁹ querit diuidi vel disp̄gi. Sic nemo
dubitauerit quin eccia diuisione suā refu
giat et horreat. cū sit corpus mysticū fm̄ de
ductiōem Apli ad Eph. iij. Et. i. Cor.
ij. et ad Roma. iij. et alibi sepiissime Est et
terribilis vt castrorū acies ordinata. Acci
vero q̄s nesciat separatiōem max̄ imū affer
re detrimentū. Est insup eccia ciuitas de q̄
gloriosa dicta sunt. Est regnū dei. Est hier
archieba subcelestis. et ita de multis similitudi
nibus fm̄ q̄s cōuincitur diuisiōem et atq̄
separatiōem scismaticā esse penitus odiosa.
Potuerat hoc loco fieri sermo pl̄tior
deducens p̄fectionē ecciasticū corpis stare
p̄ncipaliter in vnitare tanq̄ in cōsumma
tione ois boni. Falloz itaq̄ si nō optabun
dus p̄pha postulat hoc imp̄cās pacē super
israel/sciēs qm̄ posuit auctor ei⁹ deus fines
suos pacē. Videsi nō hinc ortū ē illud xp̄i
ad ip̄am hierlm̄ q̄ figurā tenet eccie. Hieru
salē hierlm̄ quoties volui cōgregare filios
tuos sicut gallina cōgregat pullos suos. et
noluisti. Ad hoc q̄ppe mortuus est Iesus
vt filios suos disp̄sos in vnū cōgregaret tā
q̄ lapis angularis faciens vtrāq̄ vnū. Et
ecce heu fera pessima/monstrū horrendum
ingens/mōstrū biceps potentū iam. xxi.
annos hūc/scisma pestiferū/pulcerrimam
banc et p̄fectā pacē q̄stum in se fuit lacerā
uit dissipauit in exilij longinquā regionē
trist. Sed veniat o vnā par iuxta vo
tum ysaiē. Veniat et req̄scent in cubiculo
suo/qd̄ est eccia. q̄tis expulso discōuenien
ti scimate/forma pacis cōueniēs inducat
Nam qualis est ista deformitas. qual im
p̄fectio. videre corpus mille p̄tib⁹/miseris
modis laceratū dissipatū et disp̄sum. Cui⁹
lacerationi nulla hactenus p̄fuerit effica
citer b̄iana remedia/quin potius scisma b̄

horrendū velut insanabilis cancer egrescit
medendo. vt de trano loquit virgilius. Ip
sum deniq̄ tanq̄ fabulosa hydra redit ex
succisione sua fecūdius. Hinc scādala po
puloꝝ sine numero/aduersus fidē nostraz
religiōē nrām/mores sanctos/aduersus
spem q̄ future beatitudinis. cōtemptū se
culi/sanctitatē immobilē iurisiurādi/voti/
sacramētoꝝ virtutē obedientiā ad deum ⁊
ad oēm disciplinā Quare? Quia seuislima
dñandi libido m̄ infauit scismatis hui⁹
pestiferi cōfundit hec oia/fasq̄ nefas q̄ ve
lut hiantī voragine mergit sorbet ⁊ obruit
Quid porro de paganorū infidelitū q̄ fa
buler p̄bro et irrisione aduersus catholi
cos. Demū tota illa flebilis hieremie lamē
tatio si ad calamitatē eccie p̄item deflectat
nescio si satis illā vt dignū est exp̄sserit duz
ait. Quō sedet sola ciuitas plena p̄plo ⁊c.
Requit p̄sus equari verbis/ q̄ta res ipsa
videat indigna. Pro q̄ reformāda celeriter
expeditissimū est q̄ cōgregentur filij israel
et filij iuda pariter.

Secunda cōside

ratio p causa secūda. **C**ōgregatio filioꝝ
israel et iuda piter q̄renda exequēda q̄ est
vt ponant sibi met caput vnū. Iste est finis
hec inreio imminētis sacri cōcilij pisfis ce
lebrandi. ad qd̄ vos cū ceteris religiosa ⁊ fi
liali ad nrām ecciam pietate p̄gitis ⁊ p̄ue
nitis ozo feliciter. Nō ignoratis scio o do
ctissimi et sapiētes viri q̄ caput eccie p̄ma
riū et p̄ncipale sp̄ vnū est/inuariabile et p̄
manēs sicut testat apls. Caput inq̄t eccie
xp̄us. Xp̄us aut̄ manet in eternū vt idē ait.
sempiternū hūc sacerdotiū ⁊ papatū. Ita
q̄ salutifer xp̄e caput n̄ fm̄ esia quo fluunt
in eccia sensus oēs/et motus viuifici. sp̄ua
les ac gratuiti. ac p̄inde nunq̄ eccia tua cē
p̄tēst acephala. neq̄ te sponso suo vidua
ra. Nihilominus tu quondā ascensur⁹ ad
patrem reliquisti sibi vicariū sup terrā/tan
q̄ caput aliqd̄ secūdariū. stuens et resuēs
in stabili loco tui sacerdotij ⁊ papatus cēn
tialis indefectibilis ⁊ manēs vsq̄ ad con
sumatiōem seculi/quando euacuabis om
nem dñatiōem p̄ncipatū et p̄tatem. et tra
didideris regnū deo patri. Nūc aut̄ p̄obdo
lor/viri p̄rēs et frēs. nunc scandalifant ad
uersus hoc caput p̄marū/duo cōtendētes
dum simul illud/qd̄ fieri neq̄ est/rep̄n
tare volunt/vel vices gerere/vel in suis locū

Propositio facta corā anglicis

succedere. Sic in impiam cedimus male/
dictidem hanc q̄ facti sunt eius hostes ec/
clesie in capite. Oportebat quidē ad vnita
tem papalis sacerdotij vnici sacerdotes et
certū vicariū xp̄i sup̄ terrā assumi/succeden
tem petro. et nō p̄barisica cōtentione dice
re sicut olim cōquestus est ap̄tus/ego sum
gregorij ego sum b̄ndicti. Sanctius quo
q̄ et filiali q̄ ad m̄rē caritati cōuenienti
us est relinq̄re papalē dignitatē et petri sedē
vni tertio sub pace possidendā sub q̄ gre
gari essent filij israel et filij iuda vnus p̄pls
dei. q̄ sedissima seditione pariter obedi
entia et sp̄geret grē q̄ nō esset vnū ouile et
vnus pastor. **Q**uasi rursus indecēs cēt
q̄ cōgregarent filij israel et filij iuda p̄ter.
Deditur hęc nup̄ in abscondito scruti
nio cordis mei p̄sus̄ proferret. dū ecce aia
lis hō nō sapiens q̄ dei sunt sed ea q̄ de ter
ra sunt loquēs. numeratus quippe est iter
filios a gar. de quib̄ dicit scriptura q̄ ex q̄si
erunt sapiam q̄ de terra est. cōiungit quip̄
pa ip̄i sapie terrene aiali et diabolice nō ei q̄
desursum est. p̄terea obscuratū h̄y intelle
ctū ap̄e in q̄ aialis hō vt impatiens bebes
et p̄ceps. et quo pacto inquit opus est cōgre
gatione filioꝝ israel et iuda. q̄si res iuncta
sit sup̄ iure p̄cium q̄si p̄terea liceat vel expe
diat nunc cōcilij generale nouū celebrari.
Hō itaq̄ licet cū nō possit cōcilij generale
sine papa celebrari. et nisi p̄mitus aī om̄ia
spoliatus ab obediētia sua restituat eidem
Quō p̄terea decens esset ea q̄ certa sunt. et
tam p̄ longissimos t̄pis tract̄ in consuetu
dinem versa. rursus in discussione tāq̄ du
bia renocari. Et q̄ vera et iusta pars expo
nat se discrimini cōdemnatiōis. Hā euen
tus iudicioꝝ varij sunt q̄ fallunt et fallunt.
Deniq̄ qd̄ expedit cōtra niti volūtati diui
ne sueq̄ providentię q̄ iusto iudicio p̄mit
tit hereses fieri. et dicit esse necesse vt veni
ant scandala. Qui etiā ait. Nolite arbitra
ri q̄ venerim pacem mittere in terra sed gla
dium. Qui demuz olim prohibuit fieri cō
gregatiōem filioꝝ isrl et iuda p̄ter. asserēs
diuisiōem ab eo factā esse. **M**ulta maio
raq̄ pabat aialis hō delatrare aduersus ce
lebratiōem concilij/asserens q̄ nec licebat
nec decebat nec expediebat illud fieri. Duz
exhorrū fateor. nihilomin⁹ aio ad eū. Om
nutesce impoztune et stulte/aur expecta do
nec cōsiderationū ceptarum numerus im
pleatur. Audies forte ea q̄ cōtradictioni/

bus tuis imponere possint silentium. Ex
torsi velut ab inuito dilatiōem vt tertia et
quarta cōsiderationes liberiori sermōe cō/
plerentur.

Tertia considera

Tertio cōgregatio filioꝝ israel et iuda pa
riter/babet fieri tanq̄ a cā dispositiua q̄ re/
mouet prohibens. dum ip̄i ascendunt de
terra/boc est fm̄ moralem intellectū dum
de terrenis affectib̄ ascendunt ad celestes
et fiunt de animalib̄ spirituales. dumq̄ lit
tera dimissa q̄ occidit ip̄i sp̄m q̄ viuificat
amplectunt. hoc tñ observato ne qd̄ nimis
ne dum nimis obseruari q̄ritur sp̄m? ob
ruat simul caro cum sp̄itu. **U**nde que
so tādiu viri patres. tardata est fieri cōgre
gatio concilij generalis et sacri. nisi q̄ tam
diu nō fuerunt auditi spirituales viri qua
les si ap̄lo credit̄ d̄iudicant de omnib̄. Ec
ce qd̄ p̄clara vniuersitas oxoniē. vnde su
bi meruit cōgratulari/p̄dem ad hoc concilij
lium petendum determinauit se et misit in
franciam/scio q̄ p̄sens interfui dum p̄pone
retur hęc cōclusio cōpendij sub hoc bema
te Joelis p̄mo. Vocate cetum/coadunate
senes Sed p̄dem antea parif. vniuersitas
ab exordio nascētis diuisiōis deliberauit
solenniter et cōcordi sententia cōclusiones
hanc petendā et prosequendā esse. quā ex p̄
te sui p̄posuit reuerendus pater ac p̄ceptor
meus p̄cipuus/dñs nunc cameracē. corā
ludoꝝ vico duce andegauē. tunc regenti
in frācia. Circa qd̄ t̄ps scripsit pro eadem
cōclusionē clarissime memorię mgr̄ Hen
ricus de bassia mgr̄ in theologia parif. vi
ce cancellarij sub mgr̄o Johe de caloze t̄nc
cācellario parif. Scripsit in sup̄ dñs p̄po
situs r̄ormacē. magnus et deuor⁹ et licen
tius in artib̄ parif. Scripserunt quoq̄
ali j sicut ex eozum tractatib̄ adhuc cōstat.
Ampli⁹ nō scripsit p̄ multos ānos vniuersi
tas p̄ficiē. eplam grādem cōtinentem tres
vias/inter q̄s cōcilium generale numera
tum est. **E**cce q̄ viri spirituales et erudi
ti non innitentes soli littere/ascendentes
de terrenis affectib̄ et in liberum atq̄ pu
rum ether lucidissime veritatis desiderio/
rum q̄ splēdidorū/sefe attollentes q̄siuēt
olim multo studio concorditer q̄ congre
garent filij israel et filij iuda p̄ter. Et hęc est
non pua congratulationis materia q̄ in
vnā conuentum est sententiam/per duas

vniciuitates toto orbe celeberrimas/et ip
sis nōne fides dari dicitur. cū illi sint viri spūa
les et sapiētes/ fm q̄ha iudicia mediū vtrūq̄
accipe iubet phs. Illic p̄terea sunt idonei
cōditores legū doctrinali et instructiue/ q̄
bus silis interpretatio p̄ epikēyam debita ē.
Illic sunt q̄ mēiri nesciūt. de quibz noue
runt mēitēs. sed arguere p̄nt. dū a vō fal
sum/ a licito illicitū sciunt discernere. Cū er
go cōueniunt cōgregatio multiplex sapien
tiā in celebrationē hui⁹ cōcilij generalis tā
q̄ in rem expediētē vt in p̄ma cā dicebatur
In rem p̄terea decentē sic vīsum est i scōa.
Hā q̄d decē q̄ vt vnū corp⁹ hēat caput
vnū. Postremo sup̄est oīdere hāc eē p̄ se
licitā atq̄ legitīmā q̄d in q̄rtaz vltima con
sideratiōe videbimus que talis est.

Quarta cōsideratō

Cōgregatio filioz israel et iuda p̄ter/ su
mē suā est. caciā et vtrūq̄ a diuino semie q̄d
p̄ ecclesiā corpus tanq̄ sanguis viuific⁹
diffusum est/ et radicaliter seu inseparabiliter
infernū. Ponamus p̄ solido fundamēto p̄
sentis cōsideratiōis et alioz tā dicitoz q̄ dē
cendoz/ textū apli ad Eph. iij. Soliciti
seruare vnitatē spūs in vinculo pacis vnū
corp⁹ vnū spūs. sicut vocati estis i vna
spe vocatiōis v̄re. vn⁹ dñs vna fides/ vnū
baptisma vn⁹ de⁹ et p̄ oīm q̄ sup̄ oēs et sup̄
oīa et i oībz Sedē. Et ip̄e dedit q̄suā q̄des
aplos. q̄sdā autē p̄phas. alios vō euangeli
stas. alios autē pastores et doctoz ad con
sumatiōem scōz/ in opus ministerij/ i edī
ficatōne corp⁹ xp̄i/ donec occurrat⁹ oēs
in vnitatē fidei et agnitōis filij dei in virū
p̄fectū. in mensura caritatis plenitudinis xp̄i.
Sequit. Veritatē autē faciētes in caritate
crescam⁹ in illo p̄ oīa q̄ est caput xp̄us/ ex q̄
totū corp⁹ cōpactū et cōdētū p̄ oīm iunctu
ram subministratiōis fm opationē in mēsu
rā vniciuitatisq̄ mēbz/ augmētū corp⁹ fa
cit in edificatiōne sui in caritate. **E**licia
m⁹ et his paucissimis sed sententiōissimis
apli verbis aliq̄s veritates. **P**rima Cō
gregatio ecclesiastica ad vnū caput xp̄m facit
et cōglutinā p̄ vinculū amorosuz spūscti
mediātibz q̄litariis dispositiōibz/ reddē
tibz in corp⁹ mystico cōplexionalē armoni
am viuificā et decentē. De cā dōna sunt
virtutes theologice fides spes et charitas.
sunt etiā sacra ecclesiastica. sunt diuersediu
siones gr̄arū put vniciūq̄ cōcessum ē. hoc
est semen in q̄ cōueniūt ambe obie/ q̄le nō

abstulisset scisma pestiferū/ si de pace refoz
mando nihil actū eēt/ pur alias scripsit ip̄
sis romāis pisicū. vniuersitas. **S**cōa
Cōgregatio ecclesiastica ad vnū caput xp̄m
copiosior ē atq̄ secūdiōz q̄ fuit cōgregatō
synagoge. Hō ei hūit synagoga talē i sacris
et alijs multis cōmutatiōne adiūctiōis sic
eccia. nā extra eā stabat salus. quē admodū
saluatus Job oīdit. **T**ertia. Cōgre
gatio ecclesiastica ad vnū caput secundarium/
multiplicior est et maior q̄ sit cōgregatio ci
uilis sub vno rectore vel impatore v̄ rege.
Cōnectio q̄ppe talis politice ciuilitatis fit
p̄ leges et dona nature p̄ncipaliter et in illis
cōstituit suā vnitatē. Eccia vero vt policia
et ordinata/ h̄ hāc vnitatem et vltra hanc
h̄ alterā sup̄naturalē et diuinā q̄ dēa ē. Et
ita sequit cōsequēter q̄ ecclesiastica pluribus
legibz regit q̄ altera policia. **Q**uarta.

Cōgregatio ecclesiastica nō h̄ vel hūit ex se
ptatē ordinādi et cōsumēdi p̄ gradus vari
os atq̄ hierarchicos dignitatū et administratiō
nū. q̄les in ip̄a rep̄m⁹ a sumo p̄sultatu vsq̄
ad infimū administratiōis gradū q̄cunq̄
sit ille. **H**ic q̄ sup̄naturalis est hec institū
tio cōsurgē ex solo b̄i placito liberalissimi
cōditoris. Hec vt opinor voluissz vnq̄ op
positū sentire p̄fat⁹ mgr Henric⁹ de bassia
dū ponit q̄ eccia possit sibi instituire sum
mū pontificē si nō fuisset imediate cōstitu
tus a xp̄o. Addit eni q̄ hoc potuisset eccia
a spūscto edocta et auctorifata q̄d ē pbabili
ter sentiendū. **Q**uinta. Cōgregatio
corp⁹ mystici ad vnū caput xp̄m sp̄ hēbit
p̄ oīm iuncturā grad⁹ dignitatū et officioz
et administratiōnū de quibz dictū est. p̄z ex il
lo verbo donec occurrat⁹ oēs et c. Propte
rea dicit eccia despōsata xp̄o in sempiternum
Dicit p̄mo. Dicit p̄terea h̄re sp̄ in se semen
ad sui p̄pagatiōne et cōseruationē vsq̄ ad
cōsumatiōne seculi. **S**exta. Cōgre
gatio ecclesiastica ad vnū caput xp̄m lege stā
te nō remanebit i sola muliere. imo nec in
solis laicis/ s̄ erūt vsq̄ ad cōsumatiōne se
culi ep̄i et sacerdotes aliq̄ fideles. **S**epti
ma. Cōgregatio ecclesiastica dici p̄t habe
re duplices p̄tes integrātes eā. q̄dā sūt fluē
tes. q̄dā p̄manētes et vt ita loq̄mur eēntia
les. Prime sunt ip̄se p̄sone mortales cōsti
tute i graduū varietate. Alie sunt ip̄sime
graduū dignitatū et administratiōnū. Exem
plū in papa et papatu. in ep̄o et ep̄atu et fili
bus. papa fluit papat⁹ stabilis est. **D**e
q̄ 3

p

d

Propositio facta corā anglicis

na. **C**ōgregatio ecclesiastica cōstituit in suis p̄tibz fluētibus et q̄damō materialibus ministerio hoim / s̄m legē p̄mit̄ inditā et insi tam ip̄i corpi ecclesiastico / et pur ip̄m h̄z in se semē viuū et efficacē seip̄m multiplicādi atq̄ cōseruādi in successiōe specificatā ad p̄f̄ fluētēs / et i successiōe eadē materiali q̄ ad cēntiales. P̄z vitas ex illo s̄bo aplū p̄eo sibi assumat honozē rē. Et de p̄dicatōribz dicit. Quō p̄dicabunt nisi mittant rē. Et hec veritas s̄l̄r possit inflecti ad depositiōnes et degradatiōes et resecatiōes p̄tū scandalifantū sed p̄ nūc omittat. **Nona.** **C**ōgregatio ecclesiastica h̄z clauēs ordiōis et iurisdictionis / alio et alio mō in se et in suis p̄tibz fluētibus. Ut exēpli gratia / clauēs date sunt petro auctoritatiue et exercitatiue s̄z toti eccie v̄l̄r et susceptiue. Vel date sunt ecclesie vt in actu p̄mo. et petro vt in actu se / cūdo. **Decima.** **C**ōgregatio ecclesiastica sic instituta est vt castroz acies ordinata. vel vt corpus integerrime p̄fectū. sic q̄ n̄ est in p̄tate pape vel alteri cuiuscūq̄ deo / dinationē vel multitudinē in suis p̄tibz essentialiter inducere. Vñ nec papa possit inducere q̄ nulli essent ep̄i / nec curati nec cardinales. p̄ q̄sto sunt successores aploz i ecclesia sancta dei. Sunt enī gradus oēs seminari a x̄po in eccia p̄mitina q̄q̄ puula / in q̄ nōdū erant sic explicati gradus ecclesiastice hierarchie vt nūc inspicim̄ / quemadmodū sp̄ica totos numeros suos h̄z in grano. et nuc arbor in nuce virtualiter cōtinet. **Has vocat p̄bi inchoatiōes formaz i materia.** **Undecima.** **C**ōgregatio ecclesiastica h̄z nō possit instituire papatū vel destituirē. nihilomin̄ p̄t p̄ se vel p̄ cōciliū eaz rep̄ntans instituire aliū modū eligēdi papā q̄ mō sit vt alias visum est. P̄t insup̄ remouere papā et rite electū et aliū cōstituire si ita visū sibi fuerit expedire ad edificatiōz eccie. vt in casu grauis scādali. vel indubio aliter interminabili q̄ p̄ cessiōez vel deiectionē pape aut alio tali casu. Ip̄e enī pastor instituit p̄ vtilitate gregis. et dū p̄sidentia sua cedit in graue detrimentū mercenarius reputādus est. imo latro. imo lupus rapax. si q̄rit in p̄sidentia tam damnosa remanere. Et hic fundat possibilis practican di viā cessiōis saltē q̄ ad effectū suū cōtradictōribz cōtendētibz et inuitis. Hic fundat p̄terea quō in casu vitatis istius. cōgregatio v̄z gēs papā ad cessiōē deiciens enī si p̄tinaci libidine dñandi mot̄ renuat. non

est iudicanda q̄ eum p̄sequatur. sed ei potius et deo et eccie toti multipliciter obsequatur. **Duodecima.** **C**ōgregatio ecclesiastica licite et meritorie p̄t in casu fieri s̄i papa vel auctoritate sua. Itaq̄ cū possit dupliciter fieri cōgregatio. vno mō cōcordatiue vel assentiue seu caritatiue. alio mō auctoritatiue. Cōstat de p̄mo cōgregandi mō q̄ sine papa possibilis ē. imo fuit sepissime practicus tā ap̄d aplos / q̄ apud impatores sc̄atos et catholicos. q̄ sepe p̄uenerūt in vnuz p̄us q̄ cēt euocari vel auctorifati a papa. Pater de q̄tuor p̄mis cōcilijs memoratis in actibz aploz. De p̄mo nōdū erat ad huc petrus factus papa. q̄n s̄l̄r erant cōgregati ad examinationē testimoniōz de resurrectione. Vñ et q̄libet cōgregatio libera non subiecta tyrānidē h̄z hanc facultatē seipsaz cōgregādi. P̄z in cōfraternitatibz et alijs multis cōuentionibz caritatiuis. **Secūdus** modus cōuocationis h̄z maiorē q̄ / stionē. nihilomin̄ optet eū cōcedere possibile. Alioq̄n piclitaret respublica eccie / si necesse esset auctoritatē pape p̄us interuenire. **Exēpli gratia** Immineat casus periclitationis eccie sit in p̄palibus. sit in sp̄iali bus. et q̄ tunc nullus esset papa nec possit p̄us institui q̄ esset p̄uidēdū eccie p̄ assensum cōem. **Itē** in casu q̄ papa p̄didisset vsū rōis p̄petue. **Itē** in casu q̄ papa p̄prauatus eēt in intellectu p̄ heresim. et in effectu p̄ enormes et scādalosos mores q̄ ad destructionē eccie patēter laboraret. **Itē** in casu q̄ req̄sit̄ sufficiēter et monitus dare nollit auctoritatē p̄cilio vt forte ē in p̄sentī casu. q̄ signū est q̄ non vult audire ecclesiam si n̄ vult eā cōgregare. **Item** vbi p̄babiliter dubitat q̄ fideles nūq̄ ei prestabūt obediētā q̄lēcūq̄. aut non satis vtiliter atq̄ cōcorditer. **In talibz et s̄ilibz casibz** cōgregatio ecclesiastica sumit auctoritatē et virtutē seipsam vniēdi et diuio semie. p̄ vniuer / sum corpus suū diffuso. vt dictū est. Et ad hoc est textus legis Deut. xvij. et notat ep̄s Bath. xvij. resoluēs tandē oia ad ecclesie iudiciū. Si inq̄t ecciam non audierit. **Immutescat** igit̄ aialis siue litteralis et carnalis homo. et sp̄iali magis credat de / ducētī et p̄banti p̄pora / q̄ expediat q̄ ad p̄ri / mam considerationē. et decet q̄ ad secundā et h̄z q̄ ad hāc q̄rtam q̄ congregent filij israhel et iuda p̄ter Ad q̄d: nimir̄ vt ponant sibi met̄ caput vñū. non ad disceptādū et discutiendū et arguendū et litigandū sicut fā

tasari videbat aialis hō/hoc enī fortassis inducere
 posse indecētia z multā turbatiōis materiā
 Lererz q̄ ad allegatiōē q̄ fiebat ab aiali homie
 q̄ necē z expedies erat eē scisma. sic olim dñs vo-
 luit dissensionē eē inter filios isrl̄ z filios iuda
 Solino facilis est qm̄ nō sunt faciēda p̄ boies
 mala vt eueniat bona. Neq̄ enī sciēt ex malis bo-
 na dicere. sicut dñs ex n̄ris p̄cis. z scādalis potē-
 ter elicit bona/tanq̄ attingens a sine p̄ctōz vsq̄
 ad finē cōprehēsoz fortiter. z disponēs oīa suauiter
 faciēt. vt oīa coopenf̄i bonū hū h̄ fm̄ p̄positū
 vocant sancti. Deniq̄ nō p̄r lege stāte policia
 fit ecclesiastica q̄ ē mō archiea i altā trāsformari. sic
 in alia policia. Tandē multis p̄termisissis neq̄
 enī loc⁹ neq̄ tps nō st̄l⁹ neq̄ ingenū n̄ memoria
 patim̄ oīa dicere q̄ dicēda eēnt. fiat ad opusecula
 et tractat⁹ sup̄ his cōfectos recursus liberioz.
 Cōcludam⁹ q̄ ex q̄uoz cāis p̄ totidē sideratiōes
 tactis potē q̄ deductis q̄ expedit decet z lz q̄ cō-
 gregēt filij israhel et in da p̄ter. Cōgratulaf̄ ama-
 tric bonoz oīm p̄sētū. vniuersitas m̄r mea v̄ro
 cere cepim⁹ cōgratulaf̄ v̄re deuotiōi. v̄ro zelo ser-
 uēt. v̄re el. glosissime ad m̄rē ecciaz pietati v̄re
 tādē laudabilissime legat. oī. o reuerēd. s̄m̄r z spe-
 ctabiles viri p̄rēs z fr̄es det auxiliū de⁹ in p̄gressu
 egressu felicissimū z vottuū. Deniq̄ offert sc̄p̄z
 totū z in mēbris singulis eadē vniuersitas ad oīa
 cōi cōsensu z deliberatiōe auisanda/tractāda/cōi-
 cāda/cōcludēda/p̄sequēda cū oī b̄iūlitatēz fauore
 nibil q̄rēdo qd̄ suū eē videat⁹ qd̄ oīm. vt h̄atur
 v̄nū z certū caput sc̄dariū in eccia sc̄a dei. postpo-
 sitis cōtētiōib⁹ oib⁹ z discussiōib⁹ odiosis/ que
 ad h̄ac rē nō satis attinēt s̄ maḡ ad diuisione z
 practicādo viā cōpēdiōissimā z sc̄issimā celsiōis
 amboz cōtēdiū vt iurauerūt solēniter z ouerūt
 Neq̄ p̄terea sit cōtētiō q̄s in hoc negocio p̄se/
 quēdo videat⁹ eē maior vel potior l̄ doctior. Scit
 eadē vniuersitas q̄ stabim⁹ oēs an̄ tribunal dei.
 illic videbit⁹ q̄ q̄s aio/ q̄ zelo/ q̄ intētiōe pacē verā
 sue sp̄se q̄sierit. Sit igit̄ hec gl̄a n̄ra testimoniū
 cōscie n̄re. sit gl̄a deo. Nā denūciās angel⁹ pacem
 boib⁹. Gl̄a in excelsis deo. Deniq̄ si filij isrl̄ p̄ut
 scriptura loq̄tur ibāt aio pacifico ad pl̄iū/ q̄li aio
 et q̄ pacifico eūdū erit ad hoc pacis cōciliū/ sine e-
 mulatiōe sine cōtētiōe sicut decz cōgregatiōē s̄a
 coz sine irascēdo i via quē ad modū monuit Jo⁹
 sep̄ fr̄es. p̄terea null⁹ def̄ loc⁹ diabolo q̄ in se/
 diuōib⁹ h̄itat. Fiat i pace loc⁹ deo qui dirigat pe-
 des n̄ros i viā pacis. z doceat viā prudēte/ ip̄e q̄
 est viā vitas z vita et deus h̄ndict⁹ in secula amē.
 Trilogus in materia sc̄ismatis eiusdem cācel.
 Epenūero. sublimē rōis speculā (nec
 mētiō sol⁹ ascēdi. q̄rūs sup̄ oēs vicio-
 sanū passionū nebulas posūt/ eo q̄z oīa

supgressus/ q̄rūs fas habui q̄ aspectui v̄o obstare
 crederent. ego liberiores mētis oculos hac illac q̄
 versarē sup̄ h̄ mare magnū z spaciōsū hūane fluxi-
 bilitatis p̄fertū ad vidēda q̄ p̄ sedatiōe p̄cellaz su-
 arū z elationū z nauē eccie hacten⁹ agitant. No-
 nesto memorās/ cōspicio naucleros ecclesiastice
 nauis h̄/ strictis q̄si gladijs v̄boz acutoz decer-
 tare mutuo/ faces insup̄ ardētes cōtēliariū z exp-
 brationū scriptz infrarū iactare. Des se vicissim
 ipetere ita demū cōstingere. ita collidi. q̄ oīssis ho-
 stib⁹ exteris z sp̄etis salutarib⁹ studijs. id v̄nū sa-
 tagere credi p̄nt/ vt q̄libz quēlibz extra nauē eccie
 deiciat z deturber. Seorsū vos acclamāt isti hoz-
 rifico boatu. seorsū vos i malā horā vr̄z. p̄cul ab-
 scedite/ qm̄ sc̄ismatici estis v̄parū genimā estis.
 Infelicū cuculi p̄les estis. vos deniq̄ oī mulcratō-
 ne z anathemate debito paricidis z p̄rie p̄ditiōis
 h̄ digni estis. Alioz ex aduerso z si minor sit res
 tū acerba ē. imo vos inq̄unt discedite a nob vt sc̄i-
 smas nutritores z fautores vt criminis p̄cipēs cū
 sc̄ismatico cū p̄uro cū heretico cū eccie subuerso/
 re certissimo. Inter has belligerantiū voces in-
 ter l̄ras maledicas hinc inde volitantes/ timor z tre-
 mor venerūt sup̄ me et cōtererūt me tenebre. ma-
 la sunt z valde mala q̄ video s̄z nesciēs interi q̄: s̄
 res euadat deteriora p̄sagio ve si hereses caput
 extulerint. Jā tū qd̄es fidei iactat̄ inf̄ eos. multa
 q̄z p̄ solidis veris hacten⁹ bito p̄ponūt vt dubia/
 z q̄s nouit si corrupt⁹ passione p̄nti ai⁹ errabit (vt
 solet) a vero seu detemiando q̄ flā sūt. aut q̄ n̄ ex-
 pediūt seu repudiādo ea q̄ ab alijs h̄e detminata
 cognoscēt. Lererū a nōnullis pugnat̄ velut i tene-
 bris/ ita aicos nō secernūt ab hostib⁹. ita qd̄ serē-
 dū qd̄ ve ipugnādū sit/ n̄ vidēt/ oculos petes h̄nt
 et ferūt tales palpātes velut ceci. z ābulātes i cir-
 cuitu. Exēplo q̄s eoz q̄ domū loth̄ circūvallabāt
 ipi tāq̄ acrisa p̄culsi/ viā neq̄ egrediēdi neq̄ in-
 grediēdi iueniūt. Ip̄i rursus machinas maḡs q̄/
 uissimarū infamiarū cōgerūt ex iuriū allegatiōe
 ḡnali. S̄z infirmo vel deficiēte p̄itat. s̄ūdamēto
 i cis q̄ facti sunt nutabūde reddunt h̄e machie im-
 mo corruūt z i edificantes z egeste eos dēppria mo-
 le sternuntalis est de gigantib⁹ poetica fabula:
 hodie p̄terea velut oli in ip̄a babilonice turris e/
 dificatiōe fit i in eccia cōfusio liguarū. vt se nō itel-
 ligāt h̄i q̄ vel edificāt vel edificare sedicūt turrim
 ei. Quid a cur⁹ s̄i miser hec aspiciēs. qd̄ molī
 ar hec aduertēs. obsistere neq̄ fas neq̄ vires h̄eo
 nō moueri ip̄ibile. U Sic lugēbā mēst⁹ sic an-
 gustiabar anxi⁹. ve z ve crebris pl̄agorib⁹ ingemi-
 nās dū ex secreto mētis tridinio/ due comites ger-
 manecū s̄repterino astitisse mihi v̄ise sunt famili-
 ariter satis note. nomē fr̄is zel⁹ cui⁹ bitatio in ca-
 4